

Nr 24

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 12 § 2 mom. kommunalskattelagen.

(1:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, I: 137, av herr *Thun* har hemställts, »att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av 12 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 nr 370

Häri genom förordnas att 12 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

2 mom. Nya taxeringsvärden skola åsättas i stället för de vid den allmänna fastighetstaxeringen bestämda, därest under löpande taxeringsperiod

sådant förhållande inträffat, att taxeringsenhet bör uppdelas i flera taxeringsenheter eller flera taxeringsenheter böra sammanslås till en,

eller ändring i fastighets beskattningsnatur inträtt,

eller fastighet — — — blivit skattepliktig,

eller fastighets värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik anledning eller genom nedrivning eller friställande av byggnad från hyresgäster för bevisligen planlagd saneringsbebyggelse eller skogsavverkning så minskats, att förändringen föranleder en minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel,

eller fortsatt bebyggelse — — — ej varit färdigbyggd,

eller fastighets värde — — — med minst en femtedel.

Taxering, som i detta moment avses, — — — med hänsyn till berörda prisläge.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1956.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt 12 § 1 mom. kommunalskattelagen skall allmän uppskattning av fastighets värde (allmän fastighetstaxering) ske vart femte år. De vid sådan uppskattning fastställda värdena må ej ändras förrän vid nästa allmänna fastighetstaxering, såvida icke något av i 12 § 2 mom. nämnda lag angivna förhållanden inträffat, av vilka vissa avser under löpande taxeringsperiod uppkommen, större förändring av fastighets värde och byggnadsbestånd. Sålunda skall nya taxeringsvärden åsättas i stället för de vid den allmänna fastighetstaxeringen bestämda, därest fastighets värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik anledning eller genom nedrivning av byggnad eller skogsavverkning så minskats, att förändringen föranleder en minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel, eller fortsatt bebyggelse skett å fastighet, som vid den tidpunkt, näst föregående taxering avsett, ej varit färdigbyggd. Därutöver skall omtaxering av fastighet företagas, då dess värde eljest genom ny-, till- eller ombyggnad så förhöjts, att därav föranledes en ökning av taxeringsvärdet med minst en femtedel. Omtaxering i dessa fall skall, med iakttagande av de ändringar i avseende å fastigheten, som ägt rum sedan den tidpunkt, det senast åsatta taxeringsvärdet avsett, ske efter det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt, som tillämpats vid den närmast föregående allmänna fastighetstaxeringen.

Taxering av fastighet under löpande taxeringsperiod (särskild fastighets-taxering) verkställs av beskattningsnämnderna för den årliga taxeringen, under det att allmän fastighetstaxering handhaves av för densamma speciellt tillsatta nämnder.

Syftet med föreliggande motion är, att omtaxering av fastighet under löpande taxeringsperiod skall ske jämväl i det fall, då fastighet icke utnyttjats till följd av att densamma friställts för saneringsändamål.

I den föreliggande *motionen* framhåller motionären, att nya problem uppstått på fastighetsbeskattningens område genom statsmakternas och kommunala myndigheters ökade intresse för sanering av den äldre bebyggelsen inom städernas gamla centrumbildningar. Om sanering av äldre bebyggelse skulle kunna ge godtagbara resultat på längre sikt, erfordrades som regel att samordning mellan fastighetsägarna skedde kvartersvis eller att samhället eller någon enskild företagare samordnade de olika tomterna till en byggnadsenhet. En dylik samordning kunde beräknas komma att taga rätt lång tid i anspråk. Bland annat måste bostadsfrågan ordnas för hyresgästerna; vidare kunde, på grund av andra samverkande orsaker var-över initiativtagaren till saneringen ej kunde råda, nedrivningen av byggnaderna komma att rätt avsevärt fördröjas. Då byggnaderna måste vara nedrivna innan någon nedsättning av det gällande taxeringsvärdet under femårsperioden kunde komma i fråga, tvingades ägaren eller ägarna till de

för rivning friställda byggnaderna att erlægga full fastighetsskatt tills dessa nedrivits. Även om det i dylika fall inte kunde bli fråga om ett bibehållande av fastighetsskattens fulla värde mer än något eller några år, borde detta förhållande dock ej få utgöra skäl för att icke en sådan ändring komme till stånd, som medgäve ett slopande av byggnadsvärdet å fastighet, som friställts i och för saneringsändamål. Då ägaren av sådan fastighet miste alla fastighetsinkomster, komme ett fullt uttag av fastighetsskatt att framstå som en klar orättvisa. Några större problem på fastighetsbeskattningens område behövde enligt vad motionären kunde bedöma ej uppstå, om en ändring av kommunalskattelagen komme till stånd enligt motionens syfte.

Med skrivelse den 29 oktober 1954 har byggnadsstyrelsen och bostadsstyrelsen avlämnat ett av en delegation inom styrelserna utarbetat betänkande om förnyelsen av stadssamhälle- nas bebyggelse, benämnt »Saneringsfrågan» (SOU 1954: 31). I betänkandet belyses bl. a. olika förutsättningar för åstadkommande av en sanering av den centrala stadsbebyggelsen och föreslås åtgärder på byggnadslagstiftningens och andra områden i syfte att befrämja intresset för sådan sanering. I anslutning till en redogörelse för de olika faktorer, som påverkar prisbildningen å saneringsmogna fastigheter, antydes i korthet vissa beskattningsspörsmål på inkomst- och förmögenhetsbeskattningens områden. Den i föreliggande motion upptagna frågan beröres däremot ej. Betänkandet är nu föremål för remissbehandling.

Utskottet. I den föreliggande motionen har yrkats sådan ändring av bestämmelserna i 12 § 2 mom. kommunalskattelagen, att omtaxering av fastighet skall ske under löpande taxeringsperiod, därest genom friställande av byggnad från hyresgäster för bevisligen planlagd saneringsbebyggelse fastighetens värde så nedgått, att därav föranledes en minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel.

Enligt 12 § 1 mom. kommunalskattelagen skall allmän fastighetstaxering äga rum vart femte år och skall de därvid åsatta taxeringsvärdena som regel bibehållas oförändrade under löpande taxeringsperiod. Endast i vissa särskilt angivna fall skall under taxeringsperioden åsättas nytt taxeringsvärde. Sålunda har möjligheterna till omtaxering på grund av förändring i fastighets värde inskränkts till fall, då densamma undergått substansförändringar av mera väsentlig betydelse och av lätt konstaterbart slag. Däremot har hänsyn icke tagits till sättet för fastighetens utnyttjande.

Rörande ifrågasatt utvidgning av bestämmelserna i 12 § 2 mom. kommunalskattelagen har 1949 års bevillningsutskott i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 14 uttalat följande:

»Med hänsyn till de principer, som sålunda ligga till grund för de nuvarande bestämmelserna om åsättning av taxeringsvärde å fastighet bör enligt utskottets mening försiktighet iakttagas, då fråga uppkommer om en utvidgning av anledningarna till omtaxering. Härför talar även den omständigheten, att taxering av fastighet under löpande period handhaves av beskattningsnämnderna för den årliga taxeringen, vilka nämnder på grund av arten och omfattningen av dem åvilande arbetsuppgifter icke böra belastas med fastighetstaxeringsfrågor i större utsträckning än som är oundgängligen nödvändigt.»

Till dessa uttalanden av 1949 års bevillningsutskott kan utskottet helt ansluta sig. Enligt utskottets mening föreligger särskilt starka skäl för en restriktiv hållning, när det gäller sådana ifrågasatta utvidgningar av bestämmelsernas tillämplighetsområde som har avseende å sättet för fastighetens utnyttjande. Ett tillmötesgående av krav på författningsändringar av angiven innebörd torde sannolikt medföra avgränsningsproblem svåra att överblicka. Vad särskilt angår det förevarande motionsförslaget vill utskottet ytterligare framhålla, att det torde vara vanskligt att ange lätt konstaterbara förutsättningar för den förordade rätten till omtaxering, såväl när det gäller avgränsningen av begreppet sanering som när det gäller att förhindra att reglernas verkningar sträcker sig längre än som ur allmän synpunkt kan vara motiverat.

På grund härav och då utskottet jämväl ställt sig tveksamt inför frågan, om under nuvarande förhållanden något verkligt behov av den ifrågasatta ändringen av omtaxeringsreglerna kan anses föreligga, anser sig utskottet icke kunna förorda bifall till den förevarande motionen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att motionen I:137 av herr Thun om ändrad lydelse av
12 § 2 mom. kommunalskattelagen icke måtte föranleda
någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 mars 1955

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON

Närvarande: se under betänkandet nr 23.